

Οι ανωτέρω επισημάνσεις έτσι όπως τις έχω παραθέσει αποβλέπουν σε δύο στόχους: Ο πρώτος είναι να δείξω πως η ανθρώπινη δράση πολλές φορές επεκτείνεται και πέραν των ορίων της εμπειρίας και βέβαια πέρα από τα όρια του ορθολογισμού, δημιουργώντας ένα μικρό ή μεγάλο μεταφυσικό χώρο που αξίζει να μελετηθεί με ρεαλιστικούς όρους και ο δεύτερος είναι να δείξω πως δεν υπάρχουν **υπέρ άνθρωποι** ή **υπέρ δομές** που δύνανται να ελέγξουν τις καταστάσεις που δημιουργήθηκαν με τον τρόπο αυτό και μάλιστα με ειρηνικό τρόπο. Ένα παράδειγμα είναι η αγορά ενέργειας και οι καταστάσεις που δημιουργούνται εκεί ανεξέλεγκτα και πάντως σε βάρος των πληθυσμών. Αντίθετα η δυνατότητα επωφελούς ελέγχου βρίσκεται μόνο στη δύναμη της εκ των προτέρων **επικοινωνιακής συλλογικότητας** και στη δύναμη της **κριτικής ορθολογικής συμπεριφοράς**.

Στη φάση αυτή βρίσκεται το παρών κυρίαρχο σύστημα του διεθνούς καπιταλισμού στο εσωτερικό του οποίου αναπτύσσονται δυνάμεις που είναι πολύ δύσκολο να ελεγχθούν. Αυτό καθιστά τις διεθνείς ισορροπίες εύθραυστες και απειλούμενες ανά πάσα στιγμή. **Ασύμμετρες κατανομές ισχύος, υπέρ εκμετάλλευση πόρων όλων των μορφών, εξωφρενικές δυσαναλογίες παραγόμενων προϊόντων και εξυπηρέτηση αναγκών, ταυτόχρονες υπέρ συγκεντρώσεις πλούτου και φτώχειας, γιγαντιαίες εταιρικές ολοκληρώσεις και κοινωνικοί τεμαχισμοί, έξαρση και κυριαρχία του τεχνο - επιστημονισμού με παράλληλη κατάρρευση των ουμανιστικών αξιών, ανεξήγητες ιδεολογικές μίξεις κομμουνιστικών οικονομικών της αγοράς,** συνιστούν μερικές μόνο ανορθολογικές αντιφάσεις που δεν φαίνεται να εξυπηρετούν κανένα πλανητικό πόλο εξουσίας παρά μόνο δυνάμεις του χάους. Αν προστεθούν και οι **φυσικές καταστροφές**

, οι

πανδημίες

και

υγειονομικές διαταραχές, οι αυξανόμενες μεταναστεύσεις, και οι περιβαλλοντικές ανισορροπίες,

που όπως φάνηκε δεν υπάρχουν διαθέσιμες κατάλληλες και αποτελεσματικές πολιτικές τεχνολογίες που θα τις αντιμετωπίσουν τότε πραγματικά καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η ιστορική συγκυρία είναι απειλητική και επικίνδυνη.

Η τρέχουσα πραγματικότητα γίνεται ακόμα πιο δισεπίλυτη αν αποδεχθούμε ότι όλα τα παραπάνω έχουν αποκτήσει παγκόσμιες διαστάσεις, ενώ από την άλλη δεν υπάρχει ένας διεθνής οργανισμός ή παγκόσμια πολιτική οντότητα η δράση της οποίας θα μπορούσε να δημιουργήσει ελπίδες θετικής αντιμετώπισης των προβλημάτων. Αντίθετα παρατηρούμε ότι αναπτύσσονται δυνάμεις που επαναφέρουν εθνικιστικούς ορισμούς και ιδεολογικές

αναδιπλώσεις.

Όλα αυτά ασφαλώς και κατανοούνται. Γίνονται αντιληπτά από όλους τους δρώντες και κυρίως τους μεγάλους «παίκτες» οι οποίοι αναπτύσσουν πολιτικές αποφυγής των αρνητικών επιπτώσεων και μετακύλησης αυτών στους άλλους.

Οι στρατηγικές αυτές αν ήθελε να τις χαρακτηρίσει κανείς, είναι ευκαιριακές, αποσπασματικές και ατελέσφορες για τα μεγάλα κοινωνικά σύνολα. Αντίθετα είναι επικερδείς, συγκεντρωτικές και ωφέλιμες, βραχυπρόθεσμα όμως γι' αυτούς που τις ασκούν.

Διότι αναδιαρθρώνονται οι κοινωνικές διατάξεις με την εξαφάνιση των μεσαίων στρωμάτων και την ταυτόχρονη μεγέθυνση της κοινωνικής βάσης και της σμίκρυνσης της κοινωνικής κορυφής. Η ανισοκατανομή του πλούτου με την επιμονή της να πυροδοτεί την κοινωνική αδικία εκτρέφει ακραίες πολιτικές συμπεριφορές, καταργεί τη λειτουργική κοινωνική ιεραρχία και πυροδοτεί φαινόμενα βίας. Η φτωχοποίηση της άλλοτε μεσαίας τάξης σε ασταθείς κοινωνίες ίσως ευνοεί την διαδικασία υπέρ συγκέντρωσης πλούτου και ισχύος σε μία μικρή και πολύ μικρή μειοψηφία αλλά διαβρώνει τους παράγοντες που εξασφαλίζουν την κοινωνική συνοχή και την συλλογική αλληλεγγύη. Και όπως είναι ιστορικά γνωστό όταν οι καταστάσεις αυτές οξύνονται η διάλυση του κοινωνικού ιστού δεν αφήνει εκτός την έμπλουτη μειοψηφία.

Παρόμοια φαινόμενα καταγράφονται ακόμα και στις αναπτυγμένες χώρες του δυτικού κόσμου. Η βόρειος Αμερική συνιστά κραυγαλέο παράδειγμα. Η Ελλάδα ένα άλλο.

Στη χώρα μας ειδικά, μετά από την καταστροφική δεκαετία, η οικονομική και κοινωνική κατάσταση δεν ήταν ποτέ χειρότερη. Ένα ποσοστό κοντά στο 22% του πληθυσμού βρίσκεται κάτω από το όριο της φτώχειας, ακόμα και μετά την επιδοματική ενίσχυση, ενώ ένα άλλο, γύρω στο 27% βρίσκεται λίγο πιο πάνω, απειλούμενο να περάσει και αυτό κάτω από τη επίμαχη γραμμή και συνθέτει τα χαμηλότερα δεκατημόρια στην εισοδηματική κλίμακα των νοικοκυρών. Από την άλλη πλευρά ένα πολύ μικρό ποσοστό κοντά στο 2% του πληθυσμού κατέχει το 22% του εθνικού εισοδήματος. Παρά την υπέρ φορολόγηση της εργασίας τα δημοσιονομικά ελλείμματα διευρύνονται αδιάκοπα και το δημόσιο χρέος ως εκ τούτου έχει ξεπεράσει κάθε όριο. Ενώ στην αρχή της κρίσης (2009) βρέθηκε να είναι το 126,7% του ΑΕΠ, το 2020 έφθασε στο 205,2% και παρά την εκποίηση της δημόσιας περιουσίας που άγγιζε τότε το ύψος των 500δισ. Το 2026 εκτιμάται ότι θα φθάσει το

179,6% όσο περίπου ήταν και το 2011.

Αλλά και οι περισσότεροι οικονομικοί και κοινωνικοί δείκτες, τους οποίους δεν θα αναφέρω εδώ, γιατί είναι γνωστοί στους περισσότερους, βρίσκονται σε τροχιά επιδείνωσης ειδικά μετά την πανδημία και μετά την αφαίμαξη 42 δις ευρώ για την αντιμετώπιση της. Κάτω από τις συνθήκες αυτές και κάτω από την εξελισσόμενη ενεργειακή κρίση και κρίση πρώτων υλών δεν θα είναι εύκολη καμία δημοσιονομική προσαρμογή χωρίς την περεταίρω φτωχοποίηση των νοικοκυριών και χωρίς τη δήλωση αδυναμίας εξυπηρέτησης του δημοσίου χρέους.

Εκείνο που οφείλει να πράξει μία κυβέρνηση που σέβεται τον εαυτό της και τους πολίτες είναι να θέσει βραχυπρόθεσμους και μεσοπρόθεσμους στόχους οι οποίοι θα καταλήγουν στην επίτευξη δύο βασικών στόχων: στην αντιμετώπιση της φτώχειας και των συνεπειών της και στη μείωση της εισοδηματικής και κοινωνικής ανισότητας που η διατήρηση τους θα εξαλείψει εντελώς τα μεσαία συνδετικά στρώματα του κοινωνικού χώρου και θα εκτρέψει πολιτικές εκτροπές. Και η επίτευξη των στόχων δεν έχει ουδόλως ιδεολογικό πρόσημο: αριστερό ή δεξιό. Αποτελούν βασικούς κανόνες οργάνωσης και συγκρότησης ενός κοινωνικού συνόλου.

Σε ότι αφορά από την άλλη στο διεθνή χώρο επειγόντως χρειάζεται ένα νέο δόγμα Ουίλσον. Κυρίως ως προς την εγκατάσταση ενός διεθνούς συστήματος διακυβερνητικής ασφάλειας, όπως η Κοινωνία των Εθνών που πρότεινε (και υιοθετήθηκε) ο Ουίλσον το 1915. Διαφορετικά αν δηλαδή διατηρηθεί ανεξέλεγκτα ο μεταφυσικός χώρος του υπέρ πολλαπλασιασμού των ατομικών βουλήσεων, τότε θα γίνουμε υποκείμενοι μάρτυρες καταστάσεων όπως η παρούσα ρωσική στρατιωτική εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία.

Κουρματζής Θάνος

Οικονομολόγος / Στατιστικός / Συγγραφέας

Ο ΚΑΝΟΝΑΣ ΤΗΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ

Συντάχθηκε απο τον/την ΚΟΥΡΜΑΤΖΙΣ ΘΑΝΟΣ

Δευτέρα, 28 Φεβρουάριος 2022 12:07 - Τελευταία Ενημέρωση Τρίτη, 01 Μάρτιος 2022 12:13
